

Bezinning 435: Gebod van God en mens

Matteus 15,1-9 ¹

Het Woord

Toen kwamen er vanuit Jeruzalem Farizeeën en schriftgeleerden naar Jezus. Ze vroegen Hem: 'Waarom overtreden Uw leerlingen de tradities van onze voorouders? Ze wassen hun handen niet voor ze hun brood eten.' Hij gaf hun ten antwoord: 'En Waarom overtreedt u het gebod van God, alleen om uw eigen traditie in stand te houden? Want God heeft gezegd: "Toon eerbied voor uw vader en moeder," en ook: "Wie zijn vader of moeder vervloekt, moet ter dood gebracht worden." Maar u leert: "Wie tegen zijn vader of moeder zegt: "Alles wat van mij is en voor u van nut had kunnen zijn, bestem ik tot offergave," die hoeft zijn ouders geen eerbied te tonen." Zo ontkracht u het Woord van God uit eerbied voor uw eigen traditie. Huichelaars, wat is Jesaja's profetie toch toepasselijk op u: "Dit volk eert Mij met de lippen, maar hun hart is ver van Mij; tevergeefs vereren ze Mij, want ze onderwijzen hun eigen leer, voorschriften van mensen."'

Stilte bij het Woord

Een woord bij het Woord

Wellicht is dit geen historisch verslag maar een situatie, door Matteus bedacht, om een probleem van de jonge Kerk te beslechten. Het probleem betrof deze vraag: 'Mogen christenen uit het jodendom samen eucharistie vieren met christenen uit het heidendom?' Want joodse christenen bleven vaak doorgaan met de liturgische rituelen om zich te reinigen en zo Gods heiligheid te eren. De andere christenen deden dat niet: ze hadden het nooit gedaan.

Maar Jezus antwoordt niet op die vraag of dat probleem. Hij reageert met een tegenaanval vanuit een onderwerp dat veel breder en dieper is. Hij citeert maar liefst twee teksten uit de Schrift betreffende de eerbied voor vader en moeder.² Daarmee zet Hij sterk in de verf dat het helpen van zijn ouders een heilige plicht is, een rechtstreeks gebod van God zelf. Maar de Farizeeën en schriftgeleerden beklemtoonden de traditie, een menselijk geheel met als bedoeling Gods geboden toe te passen op een aantal concrete kwesties. De traditie had dus als opdracht Gods geboden te concretiseren. Maar Jezus vindt dat ze juist Gods geboden uitwissen. Zelfs met leugens

¹ Deze tekst komt niet voor in de liturgie, noch op zon- en feestdagen, noch op weekdays, behalve de verzen 1-2. Zie hiervoor gebedsbezinning 434.

² Exodus 20,12; Deuteronomium 5,16; Exodus 21,17 en Leviticus 20,9.

tegenover de traditie. Want de traditie stelde dat de nood van zijn ouders de gelofte om iets te offeren in de offerkist van de tempel, teniet doet en noopte tot daadwerkelijke hulp.

Uiteindelijk legt Jezus de vinger op de kern van het probleem. De handen wassen is een uiterlijke handeling. Woorden uitspreken is goedkoop. Lippendienst. Maar waar het echt om gaat, is het engagement van het hart. Dus van de hele persoon. De Schrift dringt er sterk op aan God met zijn hele persoon te eren en dat te laten doorvloeien in de zorg voor mensen, op de eerste plaats zijn ouders. Juist dat diep engagement vanuit de kern van de persoon ontbreekt bij zijn aanvallers.

Deze tekst nodigt ons uit ons ernstig te verdiepen in het Woord van God. Alleen als onze diepe persoon doortrokken en gevormd is door Gods Woord, zullen we onze menselijke tradities en wetten kunnen vergoddelijken. Alleen zo zullen we God en de mensen op de juiste manier eren, namelijk met ons hart.

Het Woord in mijn leven

Laat ik Gods Woord voldoende toe mij van binnenuit te transformeren? Durf ik tradities en wetten voldoende kritisch toetsen aan Gods Woord? Welke menselijke wetten zijn in mijn leven in tegenspraak met Gods Woord?

Bidden met het Woord

Heer Jezus Christus,
met heel Uw hart
bent U verbonden met God.
Met heel Uw ziel
bemint U de Vader.
Zijn heilig Woord
is U alles waard.
Alles wat niet strookt
met Gods Woord
moet gesnoeid worden.
Maar Gods Woord
moet ook concreet worden
in dagelijkse daden
van goedheid en dienstbaarheid.
Want: geen liefde voor God
zonder liefde voor de mens.
En geen liefde voor de mens
tenzij vanuit liefde voor God.
Begeleid ons op deze weg
met de gaven van Uw Geest. Amen.

© Eric Haelvoet 2016